

Govern Multinivell

Codi: 101109

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OT	3	2
2500259 Ciència Política i Gestió Pública	OT	4	0
2504216 Història, Política i Economia Contemporànies / Contemporary History, Politics and Economics	OT	3	2
2504216 Història, Política i Economia Contemporànies / Contemporary History, Politics and Economics	OT	4	0
2504216 Història, Política i Economia Contemporànies / Contemporary History, Politics and Economics	OT	4	1
2504216 Història, Política i Economia Contemporànies / Contemporary History, Politics and Economics	OT	4	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Guillem Rico Camps

Correu electrònic: Guillem.Rico@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent extern a la UAB

Mireia Grau Creus

Prerequisits

Govern multinivell és una assignatura optativa dins el perfil formatiu 'Ciència Política i Gestió Pública' del Grau de Ciències Polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Quan es parla de Govern multinivell es fa referència a la interacció política i institucional de diferents unitats polítiques en el marc d'un estat compost o en el marc de la Unió Europea. Aquesta assignatura està adreçada a analitzar la vessant del govern multinivell en el marc d'un estat compost concret que molt sovint es defineix com a quasi-federal: l'Estat espanyol. L'anàlisi es farà a partir de dos pilars: un pilar teòric-analític (què s'entén per federalisme?) i un pilar empíric (com funciona realment la interacció entre comunitats autònomes i Govern central?).

Els continguts de l'assignatura es divideixen en dos grans blocs. En el primer bloc s'analitzen els models institucionals federals i descentralitzats, distingint entre aquells dissenys institucionals que tenen el federalisme com a una finalitat en sí mateixa, i els dissenys institucionals que utilitzen mecanismes propis del federalisme per gestionar conflictes. Es repassaran alguns estats que per les seves característiques responen

a un o altre tipus. El segon bloc se centra en el cas de l'Estat espanyol i està dedicat a analitzar els instruments institucionals que configuren les relacions entre els governs autonòmics i el Govern central, tant el seu disseny com el seu funcionament real. L'anàlisi de l'enquadrament institucional d'aquests instruments (és a dir, com estan dissenyats i quins factors polítics i contextuals n'expliquen aquest disseny en un moment concret) i del seu funcionament i dels seus impactes, permet relacionar el Bloc 2 amb el Bloc 1 i, en conseqüència, definir amb molta precisió no només quin tipus d'estat compost és l'Estat espanyol sinó també els límits de determinades reformes.

En tots dos blocs es compaginaran sessions de caràcter explicatiu (a càrrec de la professora i de persones expertes convidades) amb sessions interactives (exposició i discussió de treballs pràctics -breus).

Pel què fa als prerequisits per cursar aquesta assignatura, es requereix motivació pels temes relatius al sistema polític espanyol, al disseny institucional, a les polítiques públiques i a la política comparada. Cal tenir un nivell adequat d'anglès a fi de poder llegir bibliografia en aquest idioma.

Objectius

El funcionament de l'Estat autonòmic sempre ha estat un tema que ha generat interès i, malgrat tot, encara hi ha un gran desconeixement sobre els instruments existents i, sobretot, de la seva eficàcia. El debat sobre si l'Estat espanyol és "el estado más descentralizado del mundo" o si, per contra, és un dels estats que més centralitza la descentralització és l'eix central d'aquesta assignatura. Es pretén sobretot transmetre uns coneixements que venen del món de la pràctica tot ubicant-los en esquemes analítics acadèmics.

Competències

Ciència Política i Gestió Pública

- Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
- Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. "Exposar i descriure de manera adequada els principals corrents teòrics de l'anàlisi de les polítiques públiques: el cicle de la política; xarxes i actors; enfocaments institucionals; teoria de l'elecció racional."

2. Analitzar críticament el procés de configuració de l'agenda pública.
3. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
4. Demostrar que s'entenen les relacions intergovernamentals i identificar la posició de les administracions públiques en el sistema polític.
5. Descriure i entendre el funcionament de les administracions públiques a escala estatal, subestatal i supraestatal.
6. Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
7. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
8. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
9. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
10. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
11. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
12. Plantejar i exposar un estudi de cas d'una política pública concreta.
13. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
14. Treballar autònomament.
15. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
16. Utilitzar diferents eines per analitzar i explicar els processos de formulació, decisió, implementació i avaluació de les polítiques públiques.
17. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

BLOC I: Govern multinivell en el marc dels estats compostos.

Tema 1. Presentació.

Tema 2. Descentralització i federalisme: parlem del mateix?

Tema 3. Elements constitutius del federalisme i de la descentralització.

Tema 4. Sistemes federals: objectius fundacionals i evolució.

Tema 5 Sistemes descentralitzats i la tercera via: el consociacionisme

Tema 6. El mapa d'indicadors i els debats conceptuals sobre federalisme.

Seminari 1. Anàlisi d'esdeveniments històrics o recents en diversos estats "federals" que posin de manifest el fet i el funcionament federal.

Seminari 2. Anàlisi d'esdeveniments històrics o recents en diversos estats "descentralitzats" que posin de manifest els debats sobre la descentralització.

Tema 7. Recapitulació i primer intent de definir l'estat espanyol a partir de les eines analitzades en els temes i seminaris anteriors.

BLOC II: L'anàlisi del govern multinivell en el cas espanyol.

Tema 8. La configuració del sistema autonòmic: la tria i disseny dels aspectes bàsics del duo autogovern-govern compartit.

Tema 9. L'optimisme autonòmic: l'entusiasme de les elits, l'opinió pública favorable i les perspectives biologicistes.

Seminari 3. Partits i sistema autonòmic: els *Pactos Autonómicos* (1981) i els *Acuerdos Autonómicos* (1992).

Tema 10. Autogovern: qui fa què sobre què i fins a quin punt? Un cop d'ull politològic a la distribució competencial.

Tema 11. Co-govern?Les relacions intergovernamentals i els instruments de "cooperació": de debò?

Tema 12. Els àrbitres i els mediadors: evitem conflictes? El Tribunal Constitucional i les negociacions de les comissions bilaterals: evolució política i impacte real.

Tema 13. La capacitat de les comunitats autònomes d'incidir en la definició de polítiques estatals: vies parlamentàries "oficials" i alternatives.

Tema 14. El principi de la fi de l'harmonia autonòmica: les reformes dels estatuts i la crisi econòmica.

Seminari 4. La fi d'un model o el fracàs d'un model?.

Seminari 5. L'aplicació de l'article 155 a la Generalitat: paradoxes i efectes.

Metodologia

La metodologia combina una sèrie d'activitats interactives i complementàries tendents a reforçar competències i capacitats d'aprenentatge.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TIC i debats en grup	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 16
Tipus: Supervisades			
Treball final i tutories	12	0,48	4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Tipus: Autònomes			
Lectura de textos, estudi, recerca i redacció de treballs	75	3	1, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Avaluació

El mètode d'avaluació és múltiple; combina els debats i les presentacions de treballs breus als seminaris, controls escrits parcials (amb preguntes curtes tipus qüestionari - multiresposta o no) i un examen al final de l'assignatura que consistirà en l'elaboració d'un comentari pautat. D'aquesta manera s'assegura un control continuat i un repartiment homogeni de la càrrega de treball.

S'exigeix haver puntuat en cadascun dels àmbits -presentacions de treballs breus i debats a seminaris (25% de la nota final), 2 controls parcials (25%) i l'examen-comentari final (50%). Els estudiants que no tinguin puntuació en algun dels dos blocs no podran superar l'assignatura. Es farà una avaluació compensatòria quan la nota final es trobi per sota de 5 (sobre 10).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
2 controls parcials	25%	4	0,16	1, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17
Examen-comentari	50%	3	0,12	1, 3, 4, 5, 8, 10, 13, 16
Presentació de treballs breus i presentació a seminaris	25%	6	0,24	1, 2, 4, 11, 12, 13, 16

Bibliografia

Bibliografia obligatòria:

Es determinarà abans de començar l'assignatura (Campus Virtual).

Bibliografia bàsica

Arbós, Xavier (coord) Las relaciones intergubernamentales en el Estado autonómico. La posición de los actores, Institut d'Estudis Autonòmics, 2009.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/04_II

Caminal, Miquel i Ferran Requejo (eds.) Federalisme i plurinacionalitat. Teoria i anàlisi de casos, Institut d'Estudis de l'Autogovern, 2009.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/00_c

Elazar, Daniel J. Anàlisi del federalisme i altres textos. Selecció de textos i estudi introductori a càrrec de Ronald L. Watts. Institut d'Estudis Autonòmics, 2011.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/00_c

James Madison, James, Alexander Hamilton, John Jay El federalista Institut d'Estudis Autonòmics, 2009.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/00_c

Requejo, Ferran (dir). Autogovern i relacions intergovernamentals en les democràcies actuals: El cas de Catalunya, Informe IEA 2/2019.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/14_II

Requejo, Ferran (dir) Democràcies liberals i protecció de l'autogovern: Com protegir les minories territorials de les decisions de les majories, Informe IEA 2/2020.

https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/desenvolupament_autogovern/iea/publicacions/14_II

Rodon, Toni El miratge de l'autogovern. El sistema autonòmic en perspectiva comparada, Estudis polítics i socioeconòmics, Fundació Irla, 2015.

<https://irla.cat/wp-content/uploads/2015/12/miratge-autogovern-web.pdf>

Programari

Sense programari específic.